

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste commissie voor Binnenlandse Zaken
verzonden per e-mail:
cie.BiZa@tweedekamer.nl

uw ref.:

dossier: 9780

Rijswijk, 10-12-2018

betreft: Rondetafelgesprek veiligheidsrisico's bouwprojecten

Geachte leden van de Vaste Commissie voor Binnenlandse Zaken,

Dank voor uw uitnodiging om deel te nemen aan het rondetafelgesprek over de veiligheidsrisico's bouwprojecten. In deze brief wordt, voorafgaand aan het rondetafelgesprek, ingegaan op de thema's die in uw uitnodiging zijn voorgelegd. Eerst wil ik echter mijn betrokkenheid bij de problematiek aangeven. Vanuit Adviesbureau Hageman ben ik al een kleine 30 jaar betrokken bij de analyse van kleine en grote constructieve schades. Zo waren wij als bureau onder andere betrokken bij het beoordelen van het bezwijken van de balkons van Patio Sevilla te Maastricht en het dak van een tribune van de Grolsch Veste te Enschede, de problematiek over de constructieve veiligheid van het Bos en Lommerpleincomplex te Amsterdam en het gedeeltelijk bezwijken van de parkeergarage bij Eindhoven Airport. Daarnaast beschouwen wij ieder jaar gemiddeld 10 stalen daken die zijn bezweken ten een hevige regenbui¹ en hebben we eind 2005 veel constructieve schades beoordeeld die zijn ontstaan na stevige sneeuwval²,

Op basis van deze ervaringen wordt geconcludeerd dat het ontstaan van constructieve schades, zowel tijdens de uitvoering als gedurende het uiteindelijke gebruik, in het algemeen te wijten zijn aan fouten die door mensen zijn gemaakt in het ontwerp en/of tijdens de uitvoering. Vaak betreft het een combinatie van enkele fouten die uiteindelijk aanleiding geven tot het ontstaan van de schade. Het gedeeltelijk bezwijken van de constructie van de parkeergarage bij Eindhoven Airport vormt hier een uitzondering op. Het constructieve detail dat de oorzaak is van het bezwijken, is een detail dat voorafgaand aan de gebeurtenis niet als foutief werd beschouwd. Ik ben dan ook van mening dat een meer uitgebreid

¹ VROM Inspectie, Instortingen van lichte platte daken, februari 2003

² VROM Inspectie, Bouwkundige schades t.g.v. sneeuwval - onderzoek naar de gebeurtenissen in het weekend van 26/27 november 2005, mei 2006

toezicht het geval Eindhoven niet had kunnen voorkomen. Voor een groot aantal van de andere schades, die wij beschouwd hebben, geldt dat echter wel.

Het is evident dat de constructieve veiligheid van groot belang is, dit voor de maatschappij, maar ook voor de eigenaar van een bouwwerk. Bij het ontstaan van een schade is de eigenaar namelijk de eerste die aansprakelijk is voor de gevolgen. Daarnaast zal er veelal ook sprake zijn van verlies van geïnvesteerd kapitaal.

De organisatie van het ontwerp en de uitvoering van bouwconstructies is in de afgelopen decennia sterk veranderd. Het aantal partijen dat zowel bij het ontwerp als bij de uitvoering betrokken is, is fors toegenomen. Dit maakt de kans op fouten ten gevolge van een onvoldoende afstemming groter. Daarnaast is de controlerende taak, die de diensten van Bouw- en Woningtoezicht uitvoeren, verminderd. Ik meen te kunnen concluderen dat opdrachtgevers en de bouwsector deze controlerende taak niet of ten minste niet voldoende hebben overgenomen. Interne controles van bedrijven zelf zijn hierbij onvoldoende. Er ontstaat zo de situatie dat een fout van een persoon of een bedrijf grote gevolgen kan hebben voor de constructieve veiligheid. Om de constructieve veiligheid van bouwwerken te verbeteren moet vaker een controle worden uitgevoerd. Het is mijns inziens een belangrijke taak van de bouwsector om dit aan de opdrachtgevers kenbaar te maken en hen te wijzen op de risico's die ontstaan als controle achterwege wordt gelaten.

Een reden voor het onvoldoende uitvoeren van controle is gelegen in concurrentie en kostenbesparing. Controle op het ontwerp en de uitvoering kost tijd en dus geld. Te vaak wordt hier vanwege kostenbesparing niet voor gekozen of worden, om een meer concurrerende aanbidding te doen, controletaken niet aangeboden. Opdrachtgevers en constructeurs zouden hierover in de fase dat opdrachten worden gegeven, beter met elkaar moeten communiceren. Daarbij moet ook gesproken worden over de complexiteit van het ontwerp- en uitvoeringsproces, waarbij veel partijen betrokken zijn. Ik deel de mening van veel constructeurs dat er bij complexe projecten een hoofdconstructeur benoemd moet zijn, die verantwoordelijk is voor de constructieve afstemming van de verschillende onderdelen en berekeningen van deelconstructeurs inhoudelijk controleert.

Als de 'Wet kwaliteitsborging voor het bouwen' effectief wordt, wordt het uitvoeren van een controle beter afgedwongen door de overheid. Wel bestaat hierbij het risico dat ook hierbij door prijsdruk, de door private partijen uitgevoerde controle onder druk staat. Dit kan dan door de uiteindelijke publiekrechtelijke toets worden gecorrigeerd. Vaak zal echter de voortgang van de bouwwerkzaamheden op die momenten zo ver zijn dat dit tot omvangrijke extra kosten zal leiden.

Graag ben ik bereid om 12 december aanstaande het voorgaande nader aan u toe te lichten.

Rijswijk, 10 december 2018

Prof.ir. Simon N.M. Wijte